SOSYAL BİLİMLER ALANINDA AKADEMİK ÇALIŞMALAR

Kültür Tarihi ve Disiplinlerarası Sanat/Tasarım IV

Editör: Dr. Öğr. Üyesi Çimen BAYBURTLU

artikel akademi

KÜLTÜR TARİHİ
VE DİSİPLİNLERARASI SANAT TASARIM - IV

Editor: **Dr. Öğr. Üyesi Çimen BAYBURTLU**

ARTİKEL AKADEMİ: 194
Sosyal Bilimler:144

Kültür Tarihi ve Disiplinlerarası Sanat Tasarım - IV
Editor: Dr. Öğr. Üyesi Çimen Bayburtlu

HAKEM KURULU:
Prof. Dr. Giuseppe T. CIRELLA
Prof. Dr. Mohammed SHARAF
Prof. Dr. Targan ÜNAL
Prof. Dr. Sibel KILIÇ
Dr. Yıldırım Onur ERDİREN

ISBN 978-605-71210-5-9
Birinci Basım: Aralık - 2021
Ofset Hazırlık: Artikel Akademi

Baskı ve Cilt: Net Kırtasiye Tanıtım ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu, İnönü Caddesi & Beytül Malcı Sokak 23/A,
34427 Beyoğlu/İstanbul
Matbaa Sertifika No: 47334

Artikel Akademi bir Karadeniz Kitap Ltd. Şti. markasıdır.

©Karadeniz Kitap - 2021

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

KARADENİZ KİTAP LTD. ŞTİ.
Koşuyolu Mah. Mehmet Akfan Sok. No:67/3 Kadıköy-İstanbul
Tel: 0 216 428 06 54 // 0530 076 94 90

Yayıncı Sertifika No: 19708
mail: info@artikelakademi.com
www.artikelakademi.com

KÜLTÜR TARİHİ
VE DİSİPLİNLERARASI SANAT TASARIM - IV

Editor: **Dr. Öğr. Üyesi Çimen BAYBURTLU**

YAZARLAR

Aygül UÇAR

A. Ceren ASMAZ

Büşra BULUT YAŞAR

Mehmet GÜL

Nizam Orçun ÖNAL

Uğur KURTARAN

artikel akademi

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ **7**

1. Bölüm
BUCA KONUTLARININ DIŞ CEPHELERİNDE SÜSLEME **9**
- Aygül UÇAR

2. Bölüm

AKADEMİSYEN SANATÇI NİTELİK SORUNSALI VE ÇEVRİMİÇİ SERGİ **25**
- Ayşenur Ceren ASMAZ
- Nizam Orçun ÖNAL

3. Bölüm

HALİDE EDİP ADIVAR'IN EDEBÎ YÖNELİM VE GELİŞİMİNDE ETKİLİ OLAN KAYNAKLAR **37**
- Mehmet GÜL

4. Bölüm

18. YÜZYIL OSMANLI-RUS SEFARETNAMELERİNDE RESM-İ KABUL MERASİMİ **51**
- Uğur KURTARAN
- Büşra BULUT YAŞAR

2. Bölüm

AKADEMİSYEN SANATÇI NİTELİK SORUNSALI VE ÇEVRİMİÇİ SERGİ

Doç Dr. Ayşenur Ceren ASMAZ
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-3352-4551

Doç. Dr. Nizam Orçun ÖNAL
Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,
Seramik ve Cam Tasarımı Bölümü,
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-2022-1498

'Renkler ve zevkler tartışılmaz.'

Bu klişe önerme, sanat olgusunun ana öğelerinden 'renk've 'zevk'kavramlarını içerse de, bağlam açısından eleştiriyi, bilim açısından da sanat eleştirisini yoksayan yanlış bir yaklaşımı betimler. Elbette akademik ve sanatsal açıdan ciddi olarak ele alınmasını da gerektirmez.

Bir sanatçı kendini ifade etmede kullandığı araç kadar söylemde de özgürdür. Çalışmasını dış dünyaya beğendirme amacı olsun veya olmasın, malzemeyi tekniğine uygun kullansın veya kullanmasın bu karar tamamen sanatçıya aittir. Bu çalışmaların nitelik olarak karşılık bulacağı yer ise 'süje' yani alımlayıcıdır.

Alımlayıcı; sanat eseri ile birebir bağ kuran, o çalışmadan fikir edinebilen, keyif alan ve hatta değer atfederek satın alan kişidir. Sonuçta sanatçının özgür biçimde ürettiği çalışması bağımsız bir şekilde başka bir kişi tarafından izlenmeye değer bulunmuştur. Bu noktada süjenin sanat eserine belirlediği nitel değer, yine süjenin sanat alanına hâkimiyeti, disipline özgü farkındalığı, sosyo-politik-ekonomik durumu, sanat tarihi alanında karşılaştırma yapabilecek ölçüde bilgi birikimi gibi kıstaslara göre farklılık arz edecektir. İzleyici olan süje bu alanların hiçbiri hakkında bilgi sahibi olmayan, salt estetik haz veya anlamsal yakınlık hissi ile de eserden etkilenmiş olabilir.

Buraya kadar olan kısımda sanatçı, çalışmalarının niteliğinin gördüğü talep doğrultusunda sanatçı niteliği elde etmekte, yapılan kritikler ve süre gelen eser devamlılığı ile sanat çevrelerince kabul görebilmektedir. Sanat galerileri, küratörler, müzeler ve koleksiyonerlerin listesine girme yolunda ilerleyiş, yani sanatçı kimliği ile yükselme de bu doğrultuda ilerlemektedir. Günümüz sanat piyasasının ayrıca farklı yollardan 'sanatçı' ortaya çıkaran arka kapıları olsa da bu çalışmada söz konusu olan 'norm kabul edilen şartlar' çerçevesidir.

Yukarıda belirtilen serbest sanatçı örneğinde kişi kendini ne kadar geliştirirse, görünür niteliği ne kadar belirginleşirse, yeni anlaşmalar yapması, ismini duyurması ve yaptığı eserlerle anılması, hayatını idame ettirebilmesi aynı oranda artacaktır.

AKADEMİSYEN SANATÇI

Akademisyen sanatçı olur mu? sorusu haklı ve hep dile getirilen bir soru olmuştur.

Sanatçı özgür tavır ile üreten, üretimini ise kendi yaşadıklarını içselleştirip, özütüp sanat yoluyla dışarı atabilen-yansıtabilen kişidir. Bir müzisyenin duygularını güfteye, bir şairin şiire ve besteye, bir yazarın hayal gücünü kelimelere, romanına dökmesi gibi; ressamın da, heykeltraşın da dışa vurumu kendi pratiği üzerinden izlenir. Bunu aktarırken sanatçı geçmişini, hayallerini, gelecek kaygısını, yaşadığı toplumu, mutlulukları, üzüntüleri ve sıkıntıları farkında olarak ya da olmayarak içinden geldiği biçimde (özgürce) yansıtır. Bu nedenledir ki 'sanatçı her daim muhaliftir' denilir. Buradaki muhaliflik sadece ideolojik ve siyasi değil, insanın insanca yaşamasına dair beşeri, hayatın olağan akışına dair sosyolojik her türlü olumsuzluğa karşı olan bilinçli veya bilinçaltı kaynaklı felsefi muhaliflikdir. Sanatçının eli, ayağı, dili ve hatta psikolojik anlamda nefesi olan sanat eseri ile dışavurumunu karşılayamadığında, sanatçı kendini baskılanmış ve sürecini tamamlayamamış hisseder.

Özellikle demokrasinin tam anlamıyla içselleştirilemediği toplumlarda Akademisyen sanatçı bir kuruma, kuruluşa bağlı; hayatını idame ettirme zorunluluğu ve sorumluluğu ile zaten yeterince özgür değildir. Sınırlı ölçüde söylem, sınırlı ölçüde muhaliflik, beraberinde sınırlı ölçüde sanatçı niteliği getirmektedir. Kendi kendini sanatı ile geçindirmek kaygısında olan serbest

sanatçı ile karşılaştırıldığında, akademisyen eğitim gibi zor, önemli ve yoğun bir görevin karşılığında aldığı düzenli geliri olan, ama sanat üretimi zaman ve bağlam açısından sınırlı olan kişidir. Sanatsal çalışmaları haricinde gelen aylık kazancını daim kılma refleksi bir anlamda sanatsal özgürlüğün sus payı niteliğinde olmaktadır.

Bu sistem dünyanın her yerinde bu şekilde kurgulanmış, kabul edilmiş ve sürdürülebilir olarak benimsenmiştir. Doğal olarak bir akademisyenin atama ve yükseltme kriterleri de sistematik olarak bu kurgu üzerinden şekillenmektedir.

Sanat fakültelerinde görev yapan akademisyenlerin yükseltme kriterlerinde akademik çalışmaların yanı sıra sanatsal etkinlik ve sergiler yer almaktadır. Akademinin tüm alanlarında yayınlar yayınlandığı alan, kongre, dergi veya yayınevinin niteliklerine ve yayın politikalarının, hakem ve editör süreçlerinin nicel-nitel bağlamına, dünya çapında gördüğü saygınlıklarına göre derecelendirilmekte ve puanlanmaktadır. Her çalışma her dergiye ya da her kongreye kabul edilmemekte, alana ait otorite kabul edilen kişilerce oluşan bir değerlendirme kurulundan geçmektedir. Bu kıstaslar akademik yayınların niteliğini ölçmede az ya da çok bir standart belirlendiğini göstermekte ve belirli sıralama kuruluşlarınca da değer atfedilmektedir. Bu nitel değere oranla yayına yüksekten aşağıya doğru bir puan verilebilmektedir.

Bu durumda nitel olarak bu alanlara dâhil olamayan yayınlar ise sırasıyla daha alt sıralamaya giren dergi, kongre vb. yayın alanlarına sunulmakta ve ona göre puanlanmaktadır. Bu kriterleri sağlamaya yönelik oluşturulan, para karşılığında yayını incelemiş ve kabul etmiş görünen ve yayınlayan 'yağmacı/avcı/predator' dergi veya kongre, sempozyumlar da ortaya çıkmıştır. Pek çok yükseköğretim kurumunca bu durumun önüne geçmek için bilimsel yayınlarda belirli index kısıtlamaları ve/veya yayınevi liste sınırlamaları getirilmiştir.

Sanatsal çalışmalar ise resmi olarak belirlenmiş detaylı kriterlere sahip değildir. Ulusal ve uluslararası iki ana başlık bağlamında sabit puanlar ile gösterilmekte, bu kategoriler de serginin ya da etkinliğin niteliğini ayrıştıramamaktadır.

'Yağmacı' olarak adlandırılan bir uluslararası kongre çatısı altında ücretli katılım ile iştirak edilen, çoğunlukla seçici kurul bile olmayan, olsa da o seçici kurulun 'niteliği' ölçülemeyen uluslararası karma sergiye katılım akademik puanı ile; dünyaca kabul görmüş kişilerin, galerilerin, organizasyonların yine alan içi önemli otoritelerden oluşan seçici kurul süzgeci ile düzenlenen, davetli veya jürili bir karma sergiye kabul edilmiş olmaları aynı puan sayılmaktadır. Ek olarak

belirtmek gerekir ki, burada bahsi geçen kongre-sergi örneği, genellikle pozitif bilimler alanında yapılan bir organizasyon olup, sunum-söyleşi molalarında kahve servisi yapılırken bulunulan mekânı daha göz alıcı! hale getirmek için, çoğunlukla şövale üstünde resimlerden ya da hiçbir çalışmanın izlenemeyecek kadar dip dibe sergilendiği 4 m^2 bir oda, varsa birkaç kaide üzerine ya da beyaz örtülü bir masa üzerine yerleştirilmiş çalışmalardan oluşan bir uluslararası katılımlı karma sergilerdir. Daha vahim olanı ise beş çalışma ile uluslararası kişisel sergi statüsü sağlayan örneklerinin olmasıdır. Örneğin; Antalya'da düzenlenen uluslararası bilimsel bir kongrede belirli ücret karşılığı uluslararası kişisel sergiye katılabilir hatta daha fazla bir ücretle uluslararası kişisel sergi düzenleyebilirsiniz. Bu serginin nitelik olarak değerlendiricisi ise ücreti tahsil edip size belge veren kongre düzenleme organizasyonu veya yine akademik puan getirisi ile organizasyon tarafından belirlenmiş nitelikli! olduğu iddia edilen seçici kurul/küratör olmaktadır. Bu bağlamda hem bilimsel kongre düzenleme kurulunun sanatsal bir etkinliğe de yer vererek organizasyona 'çeşni' veya 'süs' katma çabası için; hem de nitelik kaygısı olmadan karma/kişisel sergide yer almak isteyen (puan ihtiyacı olan) akademisyen sanatçıların (muhtemelen aynı çalışmayı sekizinci kez sergilediği) çalışmalarını sergilemeleri için kazançlı (win-win[1]) bir alışveriş ortaya çıkmaktadır. Bu alışveriş süreci genellikle ortak çevrelerden, tanıdık usulü ile gerçekleştiğinden, genelde katılımcı isimleri aynıdır ve bir seçici kurulun fiziki varlığından ve niteliğinden söz etmek mümkün değildir. Bunu ölçebilecek bir kıstas da mevcut değildir.

1 Win-win: Durumda yer alan tüm tarafların fayda sağladığı, karşılıklı kazancın söz konusu olduğu durumlarda kullanılan bir deyiş.

Görsel 1. ***Bilimsel Kongre kapsamında açılan sergi örneği görsel***

(Elit Handcraft, 2021)

Aynı sorunsal kişisel sergi, çalıştay ve sempozyum katılımlarında da farklı değildir. Atama ve yükseltme başvurusunda dosyayı inceleyecek olan kurul veya jürinin inisiyatifi çerçevesinde değerlendirmeye alınıyor olması, yasal olarak savunulabilir bir nitelik ölçme değerlendirme şablonunun bulunmaması, sürecin ne denli sağlıksız ve etik dışı ilerleyebileceğinin bir göstergesidir. Daha iyi kavranması açısından örnek bir senaryo belirtmek gerekirse; dünyanın bir ucunda saygın bir sanat merkezinde yapılan kişisel sergi, karma sergi veya sanatsal etkinlik ile mor kanaryaları yaşatma derneğinde yapılan uluslararası! katılımlı sergi aynı puantaja sahiptir. Burada dikkat çekilmek istenen nokta serginin hangi platformda yapıldığından bağımsız, içeriğin nasıl oluşturulduğu, hangi değerlendirme süreçlerinden geçerek sonuca erdirildiğidir. Her iki durumda da kaliteli, etik ve yeterli bilgi birikimine sahip bir seçici kurul olması elzemdir. Ancak bu özelliklere sahip seçici kurulların yer aldığı sanatsal etkinliklerde

de farklı sorunların ortaya çıkması muhtemel ve olağandır. Başka bir örnekle açıklamak gerekirse; herhangi bir ülkenin, herhangi bir şehrinin oldukça iyi bilinen isim yapmış bir sanat galerisinin yeni nesil genç sanatçılardan oluşması beklenen karma sergisi için seçici kurulu oluşturan kişiler; kaliteli birer izleyici, alanında deneyimli akademisyen/sanatçı ve hatta iyi birer koleksiyoner olabilirler. Yapılacak seçkinin niteliklerine dair tüm bilgi birikimine sahip, günceli takip eden, klasik-geleneksel olana saygılı ve gelişmelere açık, günceli takip eden birer kurul üyesi de olabilirler. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, hangi amaçla o kurulda yer almaktadırlar ve değerlendirmede hangi ölçülebilir kıstasları baz almaktadırlar?

Gerçekten gelecek vadeden, hem teknik hem yaratıcı anlamda malzemeye ve ortaya koymak istediği kavrama hâkim, izleyiciye bir haz nesnesi sunabilecek olan gençler seçmek için mi?

Yoksa anlaşmalı oldukları akademik bir kurumun öğrencilerini piyasaya tanıtmak, tanıdıkları bir sanatçının yanında yetişen genç sanatçı adayını balon gibi şişirerek piyasaya yem etmek ya da üretim süreci hızlı olduğu için sipariş ile iş yaptırabileceği ve üzerinden gelir elde edebileceği genç! sanatçılar seçmek için mi?

Bu bağlamda ölçülebilirlik ve hesap verilebilirlik araçlarının tanımlanması şaibe ve soru işaretlerini kaldırmada etkin rol oynayacak olup, aynı zamanda niteliğin yükselmesi ve kalitenin standartlaşmasını sağlayarak alanın gelişmesine ve itibarının artmasına yol açacaktır.

ÇEVRİMİÇİ SERGİ YAĞMACILIĞI

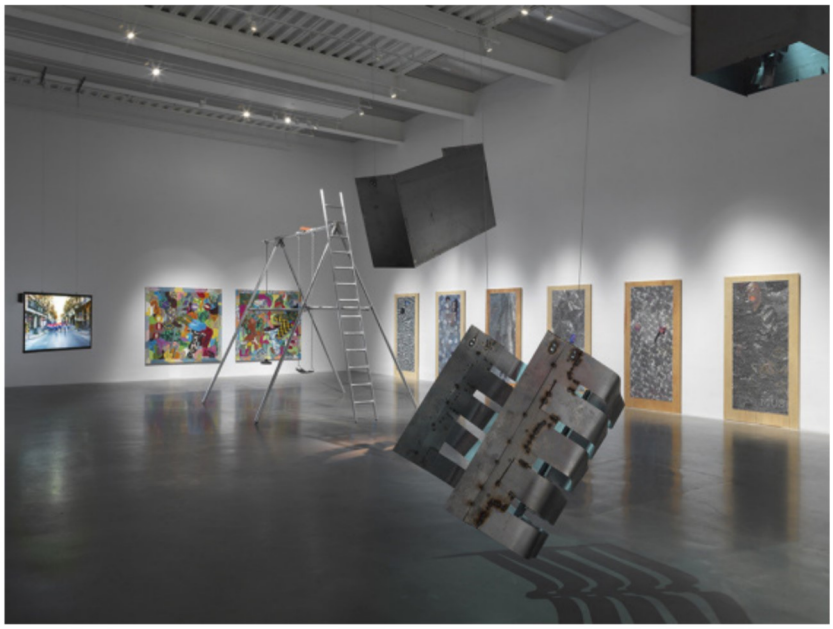
Covid-19 salgınının yirmi birinci yüzyıl ve gelecek yaşam döngüsünü oldukça etkilemiş olduğu aşikârdır. Bununla birlikte teknolojik gelişmelerin hızlanması ile hayatımıza entegre ettiği sanal platformlar, pek çok açıdan avantajlarının yanı sıra amacını kötüye kullanan uygulamalara da olanak sağlamış görünmektedir. Tüm eğitim sistemini bir dönüm noktasına getiren bu salgın, akademik bağlamda düşünüldüğünde de gerek kuramsal gerek uygulamalı alanlar olsun, beraberinde pek çok çözüm önerisi getirmiştir. Salgının etkisiyle yaşanan sıkıntılara getirilen bu çözüm önerileri, uygulamaya geçildiğinde bambaşka problemleri karşımıza çıkarmıştır. Özellikle salgının en yoğun olduğu dönemde, eğitim-öğretim

sürecinin sekteye uğraması, devamlılık sağlamak adına getirilen öneriler, hem alt yapı hem de uygulanabilirlik açısından yaşanan problemlerle, sürecin büyük bir bölümü geride kalmış gibi görünse de; bu süreçte yaşanan her türlü değişim ve gelişim, gelecek eğitim hayatını oldukça etkileyecek gibi görünmektedir.

Sağlık nedeni ile uzaktan yürütülen derslerin etkinliği tartışıla dursun, daha önceleri zaman, mekân ve maddiyat gerektiren konferans, seminer ve davetli konuşma gibi bilgi paylaşım ortamları, artık bir tık uzaklıkta ulaşılabilir duruma gelmiştir. Çevrimiçi platformların sağladığı bu imkân, katılmak istenilen etkinliklere ve/veya kişilerin bilgisine ilk kaynağından ulaşmayı mümkün kılmıştır.

Keza sergiler için de aynı durum söz konusu olmuştur. Sanat izleyicisi/ öğrencisi çevrimiçi olarak bir günde birkaç sergiyi evinden çıkmadan gezebilmekte, önemli sanat etkinliklerini anlık takip edebilmektedir. Özellikle görsel ve plastik sanatlarda bu çok önemlidir. Disiplin pratikleri gereği zihni görsel olarak beslemek, adeta bombardımana tutmak, yaratıcı fikirlerin ortaya çıkmasında ateşleyici etkiye sahiptir. Sanat tarihi göstermektedir ki, akımlar ve çağdaş yaklaşımların temelinde sanatın sanattan beslendiği gerçeği yatmaktadır.

Ancak; madalyonun bir de diğer yüzü mevcuttur. Bu imkân sanata ve sanatçıya ulaşmayı daha kolay hale getiriyor gibi görünse de, sanatı tüketmeyi ve yozlaştırmayı da aynı hızla kolaylaştırmaktadır.

Görsel 2. ***Üç boyutlu yerleştirme örnek online sergi (New Events Museum, 2018)***

Fiziksel mekânlar içinde sanat eseri ile bir araya gelen izleyici, alımlama sürecinde mekândan, çevredeki diğer eserlerden ve hatta diğer izleyicilerin görüşlerinden de etkilenerek sanat eserlerini incelemektedir. Ancak söz konusu çevrimiçi bir sergi olduğunda, sadece o esere ait görselleri (ya da en iyi ihtimalle hatalı yerleştirilmiş modellemeleri) görebilen izleyici olumlu ya da olumsuz eleştiri yapacak kadar eser ile bütünleşememektedir. Eserin malzemesinden bağımsız boyut algısı da çevrimiçi sergilerde farklılık göstermektedir. Sanat eserinin ışık, arka plan vb. kurgular ile fotoğraflanması ve bu görselin izleyiciye aktarımı, moda dergilerindeki ürün görsellerinin birey üzerinde yarattığı etkiden öteye geçememektedir.

Çevrimiçi sergilerdeki çalışmaların, üç boyutlu eserler ağırlıklı olmak üzere algı yanılgısı yarattığı da gözden kaçırılmamalıdır. Gidenlerin bileceği üzere, Michelangelo'nun Pieta'sının görsellerdeki ihtişamının yanında, Vatikan'da camekânın arkasında duran 1,75cm boyunda bir heykel ve tüm mekân içerisinde görece hissedilen boyut algısındaki şaşkınlık bu duruma en iyi örnektir.

Çevrimiçi sergilerle ilgili bir başka yanılgı da akademik alanda yaşanmaktadır. Akademik teşvik ve akademik yükseltme kriterleri arasında yer alan kişisel ve karma sergi şartı, bu alanın niteliksiz biçimde kullanımına da hizmet etmeye başlamıştır.

Denetlenmeyen bir mekanizma ile sadece bir internet sayfasından ibaret sanat galerileri üzerinden niteliksiz sergiler yayınlanmaya başlamıştır. Bu internet sitelerinin küratör veya seçici kurulları olmadığı gibi, çoğunun reel hayatta bağlı oldukları fiziki bir mekanları bile olmaması, site sahiplerinin daha önce sanat alanı ile ilgili bir tasarrufları dahi olmaması durumun ne kadar kontrol dışı ilerlediğini göstermektedir. Belirli bir ücret karşılığı çalışmaların görsellerinin gönderildiği bu oluşumlar, iyi niyetli bir yaklaşımla sanatçıları destekliyor ve sanatı herkese ulaştırmayı hedefliyor olsalar ya da görünseler de, çoğu zaman amaçları tamamen maddi olmaktadır. Bu koşullar altında, akademik kriterleri sağlamak amacına da hizmet ettiklerinin farkında olmayabilirler. Bu platformlarda yer almak için sanatçının alt yapısı ya da eserinin niteliğinin önemi, maddi beklentinin önüne geçmemektedir ki muhtemel platform sahipleri bu sorgulamanın yapılması için gerekli yetkinliğe dahi sahip olmayabilirler. Bu denetimsiz ortamda, beş yaşındaki bir çocuğun çizimlerinin sergilendiği platform, bir hafta sonra doçentlik başvurusu için sergi şartı tamamlayan bir akademisyenin sergisine ev sahipliği yapabilmektedir. Oluşturulan bu yapay alanın serbestçe kullanımı, hali hazırda

niteliği sorgulanması gereken sanat ortamının daha da niteliksiz hale gelmesine sebep olmaktadır.

Hatta bazı çevrimiçi sergilerde tek bir eserin farklı açılardan çekilen fotoğrafları ayrı birer eser olarak sunulmakta, parçalı eserler ise farklı kombinler ile yine ayrı birer esermiş gibi yer almaktadır. Son dönemde artan örnekler incelendiğinde, eser boyutları ve malzemesi hakkında yanıltıcı bilgi verilmesi; görsel üzerinde manipülasyon yapılması, ve hatta dijital çalışmaların fiziki varlığı olan 3 boyutlu eserler olarak sunulması gibi pek çok sahtecilik de görülmektedir.

Görsel 3. Online sergi örnek (Observer, 2020)

SONUÇ

Serginin nitelik bakımından değerlendirilmesindeki kıstas sadece uluslararası/ ulusal platform ya da uluslararası katılım ile ulusal katılım olarak ayrılmasıdır.

Bir başka çelişki de, ulusal etkinlikler daha kolay ulaşılabilir olmasından mıdır bilinmez daha az puan etmektedir. Bu durumun tutarsızlığını göstermek adına ülke özelinde sanat merkezini İstanbul olarak kabul edip bir örnekle ele aldığımızda, İstanbul'daki bir sergiye Kars'tan katılım ile Bursa'dan katılım farklı puan almalıdır gibi mantık dışı bir sonuç da çıkmaktadır. Bu noktada etkinliğin nerede olduğu değil, aynı akademik yayınlarda olduğu gibi, hangi ölçütler bazında katılıma hak kazanıldığı belirlenmelidir.

Sanat galerilerinin seçici kurulları olup olmadığı, etkinliğin düzenlenme sayısı (nicel) ve yürütücülerinin alandaki başarıları (nitel), katılımcının alana katkı üretimindeki devamlılığı ve söylem analizi gibi belirli ölçütlerden oluşturulacak değerlendirme formu oluşturulması; kalitenin yükselmesi ve daha sonrasında bu sürecin değerlendiricisi olacak otoritelere dönüşeceği sistemin yapılandırılması önem arz etmektedir.

Mevcut sistemde böyle bir değerlendirme süzgecine direkt tabi olmamış kişiler hali hazırda bu sürecin değerlendiricisi ve karar vericisi konumundaki otorite (mevcut Profesör ve Doçent unvanına sahip akademisyenler) rolünü devam ettirmek durumundadırlar. Bu değerlendirme kriterleri ile oluşturulacak kurullar (etkinlik jürileri, sergi kurulları, Doçentlik ve Profesörlük atama jürileri vb.) daha sonraki süreçlerde daha az inisiyatif kullanmayı sağlayacak ve daha kaliteli bir sürecin devamlılığını sağlayacaktır. Her geçen gün daha da kapsamlı ve zorlayıcı olan atanma kriterlerini değerlendiren jürilerin kendi atanma dönemlerinde o kriterleri sağlamamış olmaları da ayrı bir noktadır. Değerlendirdiği adayın çalışmalarının kendisinden daha nitelikli ve nicelik olarak da üstün olması durumunda, mevcut ölçme değerlendirme kıstaslarının da inisiyatife açık olması nedeniyle, kişiden kişiye takdir veya haset gibi insani duyguların değerlendirmeye etki etmesine neden olabilmektedir.

Bu nedenledir ki; akademik yayın şartları ve puanlamaları gibi, sanatsal etkinlikler de detaylı ve ölçülebilir bir şablona oturtulmalıdır. Sergi örneğinden hareketle;

- Kişisel veya karma sergi fark etmeksizin serginin düzenlendiği yer ile ilgili TR DİZİN benzeri bir platform oluşturulabilir (galeri dizini).

- Bu dizinde yer alacak galerilerin belirlenecek standartlar çerçevesinde, o standartları karşılayıp karşılamadıklarına göre güncellenebilir ve sıralanabilir olmaları sağlanabilir.

- Galerilerde aranacak şartlar belirli puanlara denk gelecek şekilde düzenlenerek, bu galerilerde açılan sergilerin puanı ile bu şartları sağlamayan galerilerde açılan sergilerin puanları ayrıştırılabilir. Ve hatta tıpkı avcı (predator) dergiler gibi bir ayrım yapılabildiği gibi, aynı ayrım galeri vb. sanat etkinliği platformları için uygulanabilir. Bu ayrım bir ücret alımı üzerinden değerlendirilmese de (fiziki sergiler için belirli masrafların

karşılanması açısından), aşağıda önerilen maddeler ve benzerleri bu alanda kurulacak komisyonlarca oluşturulabilir.

Önerilen maddeler ise başlangıç olarak;

- Sergi platformlarının süreli de olsa bir seçici kurul ya da küratör eşliğinde seçim yapması,
- En az 5 yıldır aktif olarak sanat etkinlikleri düzenliyor olması,
- Yılda en az 5 kişisel ve 5 karma sergi etkinliği düzenliyor olması,
- Kendi sanatçı portföyüne sahip olması gibi temel başlıklar ile belirlenebilir.

Akademik değerlendirmeler çerçevesinde bu etkinliklere dair puanların belirlenmesinin ardından, akademisyenlerden beklenen şartlar da tıpkı diğer alanlarda olduğu gibi nicelik olarak yeniden düzenlenebilir. Yukarıda önerilen galeri dizinleri üzerinden olmak şartıyla; bu galerilerde en az 2 kişisel sergi açmak veya diğer galerilerde en az 5 sergi açmak benzeri seçenekli uygulamalar yapılabilir.

Bu bağlamda, öneriler yeni yapılacak akademik çalışmalar ile elbette çeşitlendirilebilir, çoğaltılabilir. Amaç akademisyen sanatçıların üretim bazında daha nitelikli eserler ortaya çıkarması öncelikli olmak üzere; bu kapsamda yer alan her akademisyenin sağlıklı ve eşit bir değerlendirilmeye tabi tutulmasını, sürecin aynı kalitede devamlılığını ve sürdürülebilirliğini sağlamak ve sanat-tasarım alanının da diğer akademik disiplinler içinde aynı değere ve öneme sahip olduğunu vurgulamaktır.

KAYNAKÇA

Elit Handcraft. (2021). *Sergiler*. 12 01, 2021 tarihinde http://www.elithandicraft.com.tr/sergiler/wp-content/uploads/2015/08/IMG_4827-590x590.jpg) adresinden alındı.

New Events Museum. (2018). *New Perspectives Tour*. 12 01, 2021 tarihinde https://www.newmuseum.org/calendar/view/1324/new-perspectives-tour-9 adresinden alındı.

Observer. (2020). *Virtual Art Exhibitions to Enjoy From the Comfort of Your Home*. 12 01, 2021 tarihinde https://observer.com/2020/03/digital-virtual-art-exhibitions-to-enjoy-from-home-kunstmatrix-kremer-museum-artland/ adresinden alındı.

İLGİLİ MAKAMA

"Artikel Akademi", Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı (ÜAK)'nın Nisan 2018 Dönemi Doçentlik Başvuru Şartlarında belirttiği tanıma göre "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" statüsündedir. ÜAK bu tanımı şöyle yapmıştır: "Tanınmış Uluslararası Yayınevi: En az beş yıl uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten, yayımladığı kitaplar dünyanın bilinen üniversitelerinin kataloglarında yer alan ve aynı alanda farklı yazarlara ait en az 20 kitap yayımlamış olan yayınevi"dir.

"Artikel" 2009 yılında kurulmuş olup, kuruluşundan bu yana düzenli faaliyet yürütmektedir. Artikel tarafından yayımlanan kitaplar Harvard University, New York University, Princeton University Library, Columbia Üniversitesi, Oxford Üniversitesi, Maastricht University Library, Lebanese International University (LIU) / Beyrut Lübnan, Queen Mary Üniversitesi, University of Wales Cardiff / İngiltere, Trinity College Dublin, University of Dublin / İngiltere, Stanford Üniversitesi, Kaliforniya Üniversitesi, Chicago Üniversitesi ve Medeniyet ve İnce Sanat Üniversitesi / Bakü Azerbaycan, Library of Congress, , University of Twente, University Library, Hanzehogeschool Groningen, LIBRIS, Radboud University; University Library, University of Groningen Library, Fine Arts Library, Columbia University Libraries, Elmer Holmes Bobst Library, Princeton University Library, University of Chicago Library, Red de bibliotecas del Instituto Cervantes (RBIC), Moreland City Library, Red de bibliotecas del Instituto Cervantes (RBIC) gibi dünyanın önde gelen üniversite ve kamu kütüphanelerinin kataloglarında yer almaktadır.

Aysel AKDAŞ
Genel Yayın Yönetmeni

KARADENİZ KİTAP LTD. ŞTİ.
Koşuyolu Mah. Mehmet Afkan Sokak No: 67/3
Koşuyolu / Kadıköy / İSTANBUL
Tel: 0216 428 06 54 Fax: 0216 327 18 45
Kadıköy V.D. 509 059 0701 Tic.Sic.No:746840

ARTİKEL AKADEMİ*
Adres: Koşuyolu Mah. Mehmet Akfan Sok. No:67/3 Kadıköy - İSTANBUL
Telefon: +90 216 428 06 54; 0530 076 94 30
Web: www.artikelakademi.com e-posta: info@artikelakademi.com

**ARTİKEL AKADEMİ bir Karadeniz Kitap Ltd. Şti. markasıdır.*

Kültür Tarihi ve Disiplinlerarası Sanat/Tasarım IV adıyla farklı alan ve konulara değinilen literatürü zenginleştiren özgün beş bilimsel çalışmadan oluşan kitabımızı okuyucuyla buluşturmaktan gurur duyuyoruz.

Gelecek kuşaklara korunarak aktarılmasına vurgu yapılan, Buca konutlarının dış cephe süslemelerinin zengin bir çeşitliliğinin ele alındığı ilk çalışmanın ardından, akademisyen sanatçı nitelikli eser ve çevrimiçi sergiler sorunsalına duyarlılıkla değinilmiştir.

Hepimizin severek okuduğu Halide Edip Adıvar'ın edebi yönelimi ve gelişiminde etkili olan kaynakların başında ilk çocukluk döneminden itibaren yetiştiği ortamın, aile fertlerinin sahip olduğu kültürel zenginliğin rol oynadığı görülen bu çalışma, değerli yazarımızın etkilendiği diğer kaynakların detaylı bir anlatımı ile sunulmuştur.

Kitabımız, Osmanlı Devleti tarafından 18. yüzyılda Rusya'ya gönderilen elçilerin kaleme aldığı sefaretnameler esas alınarak elçiler için düzenlenen resm-i kabul törenleri ayrıntılı bir biçimde incelendiği çalışma ile son bulmuştur.

Kitabımıza verdikleri değerli çalışmaları için akademisyenlerimize teşekkür ediyor, çalışmanın bilim ve sanat dünyasına katkı sağlamasını, araştırmacılara ışık olmasını umut ediyoruz.

artikel akademi
artikelakademi.com
@artikelakademi
ISBN 978-605-71210-5-9
9 786057 121059